

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 670/2016
01.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Марија Јоксовић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ ..., кога заступа пуномоћник Горан Митровић, адвокат из ..., ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 бр.2455/15 од 10.12.2015. године, у седници већа одржаној дана 01.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 бр.2455/15 од 10.12.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули пословни број П1 556/14 од 15.05.2015. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је тужилац био у радном односу код туженог и обавезан је тужени да тужиоцу за период од 05. јуна 2007. године до 14. априла 2010. године призна радни стаж и упише у радну књижицу и да за тужиоца уплати доприносе за пензијско инвалидско осигурање код надлежног РФ ПИО. Тужени је обавезан да тужиоцу за период од 01. јануара 2009. до 14. априла 2010. године исплати на име увећане зараде за прековремени рад укупан износ од 75.072,05 динара, за сменски рад укупан износ од 72.232,58 динара, за ноћни рад укупан износ од 33.009,55 динара и за рад у дане државних и верских празника укупан износ од 12.082,43 динара са законском затезном каматом од доспелости сваког означеног месечног износа па до исплате и да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 208.700,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж1 бр.2455/15 од 10.12.2015. године ставом првим изреке делимично преиначио пресуду Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули пословни број П1 556/14 од 15.05.2015. године, тако што је одбио захтев за утврђење да је тужилац био у радном односу код туженог почев од 05.06.2007. до 21.09.2007. године и за упис радног стажа у радњу књижицу и уплату доприноса за исти период. Ставом другим преиначио је и решење о трошковима поступка садржано у наведеној пресуди, тако што је

одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка преко износа од 150.695,86 динара до износа од 208.700,00 динара. У преосталом делу жалба туженог је одбијена и потрђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени изјављује ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 55/14) па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Других битних повреда одредаба парничног поступка које би могле представљати основ за уважавање ревизије туженог нема.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био радно ангажован у периоду од јуна 2007. до 14. априла 2010. године на пословима обезбеђења Привредног друштва „ВВ“ из ..., „ГГ“ из ... и „ДД“ из Тужиоца је за рад код туженог ангажовао ЂЂ из ..., који је код туженог фактички обављао послове руководиоца радника ангажованих на пословима обезбеђења и у оквиру тог посла вршио разговоре са кандидатима, обучавао запослене, обилазио терен и вршио контролу радника. ЂЂ је пензионер који са туженим није имао закључен уговор о раду, нити било какво писмено овлашћење за обављање послова у име и за рачун туженог. ЂЂ је његов дугогодишњи пријатељ ЕЕ, власник туженог ангажовао да обучава и обилази раднике обезбеђења. Приликом разговора тужиоца и ЂЂ, тужиоцу је било обећано да ће бити примљен у радни однос код туженог и да ће му бити исплаћена зарада, накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора и увећана зарада за прековремени рад. ЂЂ је ангажовао око 30 радника за рад код туженог од којих је 10-ак имало закључен уговор о раду са туженим. Утврђено је да се код туженог рад обављао у сменама. Запослени су имали месечни фонд од 240 до 250 радних часова. „ЖЖ“ из ... чији је директор ЕЕ је дана 06.04.2010. године закључио уговор о физичко-техничком обезбеђењу са „ДД“ из Тужилац је дана 14.04.2010. године почео да ради у фирми из ... а за „ЖЖ“ из Тужиоцу није исплаћивана увећана зарада за прековремени рад, ноћни рад и рад за време државних и верских празника нити накнада за исхрану у току рада, односно регрес за коришћење годишњег одмора. Новац за зараде радницима од туженог је предаван ЗЗ, који је новац дао ЂЂ, а он је радницима доносио новац у место рада. Тужилац је у периоду од 30.08.1974. до 15.08.2007. године био запослен у „ИИ“. Од 16.08.2007. до 21.09.2007. године примао је новчану накнаду за време незапослености у укупном износу од 15.803,10 динара а након 15.08.2007. године нема евидентираних пријава осигурања код било ког правног лица или предузетника. Тужилац је радио као радник обезбеђења у „ГГ“ у ..., Организациона јединица „ЈЈ“, без закљученог уговора о раду за који је примао месечну зараду у износу од 16.000,00 до 18.000,00 динара.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца у целости и утврдио да је тужилац био у радном односу код туженог, обавезао је туженог да тужиоцу за период од 05. јуна 2007. до 14. априла 2010. године призна радни стаж и упише у радну књижицу, да уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и да тужиоцу за период од 01.01.2009. до 14.04.2010. године исплати увећану зараду за прековремени рад, сменски рад, ноћни рад и рад у дане државних и верских празника у досуђеном износу.

Апелациони суд у Новом Саду је у поступку по жалби туженог против првостепене пресуде, делимично преиначио првостепену пресуду тако што је одбио захтев за утврђење да је тужилац био у радном односу код туженог почев од 05.06.2007. до 21.09.2007. године и за упис радног стажа у радну књижицу и уплату доприноса за наведени период, док је у преосталом делу одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду.

С обзиром на овако утврђено чињенично стање правилан је закључак нижестепених судова да је основан захтев тужиоца за утврђење да је био у радном односу код туженог у периоду од 22.09.2007. године до 14.04.2010. године и за признање радног стажа у наведеном периоду за упис истог у радну књижицу, уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање код надлежног фонда ПИО и исплату увећане зараде за прековремени рад, сменски рад, ноћни и рад у дане државних и верских празника у досуђеном износу.

Неосновано се у ревизији туженог указује да је материјално право погрешно примењено.

Чланом 32. Закона о раду („Службни гласник РС“, бр.24/05, 61/05, 54/09) прописано је да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад у писменом облику. Ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. овог члана сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

У члану 108. став 1. тачка 2. истог закона прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад ноћу и рад у сменама ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде – најмање 26% од основице, прековремени рад – најмање 26% од основице и рад у дане државних и верских празника најмање 110% од основице.

Тужилац је ступио на рад код туженог без закљученог уговора о раду и тако успостављен рад тужиоца по својој садржини и квалитету који је почео од 22.09.2007. године и трајао до 14.04.2010. године када је тужилац почео да ради код другог послодавца, имао је све карактеристике радног односа како у погледу квалитета рада тако и у погледу права и одговорности које произилазе из радног односа. Ово из разлога што је тужилац био ангажован на тачно одређеним пословима од стране ТЂ који је био код туженог задужен за пријем радника за обављање послова обезбеђења објекта туженог, да је ЗЗ дао сагласност за радно ангажовање тужиоца, а тужилац је имао своје тачно одређено радно место и

време, за који рад је примао зараду, из чега произилази да је тужилац у смислу члана 32. став 2. Закона о раду био у радном односу код туженог у наведеном периоду.

Такође је правилан закључак нижестепених судова да је тужилац код туженог радио у сменама. Из директиве ЕУ 2003/88/ЕЦ произилази да је сменски рад дефинисан као начин организације рада у којем радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем укључујући образац ротирања који може бити непрекидан или са прекидима (континуиран или дисконтинуиран) изискујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода дана или ноћи.

У конкретном случају тужилаца је код туженог радио у сменама које су се организовале због потребе процеса рада, који послови захтевају ефективни и непрекидни рад од 24 часа, те се радно време организује у виду измене два од по 12 часова. За постојање сменског рада потребан је ефективан рад и континуирана измена смена из дана у дан, из недеље у недељу и из месеца у месец, што постоји код туженог, с обзиром да је тужилац као и остали запослени радници на обезбеђењу објекта радио по истом обрасцу, те му у смислу члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду припада право на увећану зараду.

Правилно је другостепени суд оценио неосновним жалбене наводе туженог којима истиче да је тужиоца ангажовало лице које није овлашћено, које наводе тужени поново истиче у поступку по ревизији и за своју оцену другостепени суд је дао довољне и потпуне разлоге које у свему прихвата и Врховни касациони суд. Лице које је ангажовало тужиоца (ЂЂ) било је код туженог задужено за пријем радника ради обављања послова обезбеђења објекта туженог, који је бирао раднике и након тога их препоручивао ЗЗ, који је менаџер и брат оснивача и директора туженог ЕЕ, који је дао сагласност за радно ангажовање тужиоца. Тужилац је ступио у рад, обављао рад за послодавца и примао накнаду. Тужилац је био у фактичком радном односу, који је имао све карактеристике радног односа како у погледу квалитета, тако и у погледу права и одговорности које произилазе из радног односа због чега је тужени у обавези да за тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период за који је био у радном односу, призна и упише радни стаж у радњу књижицу и исплати досуђене износе а на име увећане зараде за прековремени, сменски рад, ноћни рад и рад у дане државних и верских празника, како то правилно закључују судови.

Врховни касациони суд је одбио као неосновану ревизију тужиоца и одлучио као у изреци применом члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић